

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ของเกษตรกรอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำที่หมักด้วยสารเร่ง พด.2 ตลอดจน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ จากเกษตรกรผู้ได้รับสารเร่ง พด.2 จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุเฉลี่ย 51.4 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รายได้เฉลี่ย 52,193.75 บาทต่อปี มีขนาดของพื้นที่ถือครอง เฉลี่ย 7.4 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 66.3 ใช้ประโยชน์ที่ดินในการทำนา มีประสบการณ์การใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ 1-2 ปี ใช้ปลา หอยเชอรี่และผักผลไม้ เป็นวัตถุดิบในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ที่ได้มาจาก สวน ไร่ นา ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ส่วนใหญ่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ และได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และเข้าร่วมประชุม หลังการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่พบว่าพืชเจริญเติบโตเร็วกว่าเดิม เกษตรกรมีความรู้ระดับปานกลางเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และมีทัศนคติต่อการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำอยู่ในระดับสูง

เกี่ยวกับการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำโดยใช้สารเร่ง พด. 2 โดยปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างถูกต้อง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 69.1 มีระดับการยอมรับปานกลาง รองลงมามีระดับการยอมรับมากร้อยละ 21.7 และร้อยละ 9.2 มีระดับการยอมรับน้อย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ที่หมักด้วยสารเร่ง พด. 2 ของเกษตรกรพบว่า รายได้ของเกษตรกร แหล่งวัตถุดิบที่นำมาใช้ทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำที่หมักด้วยสารเร่งพด.2

ปัญหาอุปสรรคของเกษตรกร ได้แก่ แหล่งวัตถุดิบในการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เช่น กากน้ำตาล ซึ่งบางพื้นที่หาได้ยากและมีราคาค่อนข้างสูงรวมทั้งวัสดุอย่างอื่น นอกจากนี้การแจกจ่ายสารเร่ง พด.2 และเอกสารแนะนำวิธีการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากสารเร่ง พด.2 ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร และเสนอให้มีการตรวจวัดคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์น้ำที่เกษตรกรผลิตอีกด้วย

The purposes of the study were to study the application of aquic-organic fertilizer fermented by microbial activator PD. 2 of the farmers in MaeTaeng District, Chiang Mai Province and factors related to adoption on application of aquic-organic fertilizer as well as problems and suggestions. The sample group of 240 farmers were selected by systematic sampling who received microbial activator PD. 2 in MaeTaeng District, Chiang Mai Province. Data was collected through the use of questionnaires and analyzed using Statistical Package for the Social Science; (SPSS) program. The statistics applied in this research were frequency, percentage, mean, maximum, minimum, standard deviation and multiple regression analysis.

The results of the research revealed that average age of most farmers was 51.4 years with the elementary education. The average income was 52,193.75 baht per year. The average occupied area was 7.4 rai. Sixty six percent of the farmers had experience of using the aquic-organic fertilizer for 1-2 years. Fish, golden apple snail, vegetable and fruit were used as the raw material to produce the aquic-organic fertilizer. These materials were brought from a farm. The majority of the farmers got information from Land Development Officers. Most of them contacted with the officers, attained training course and meeting. After using the aquic-organic fertilizer, the farmers found that agricultural product grown more faster. Farmers had knowledge on aquic-organic fertilizer at moderate level and the attitude towards aquic-organic fertilizer was at high level.

Regarding adoption on application of aquic-organic fertilizer fermented by microbial activator PD.2, it was found that 69.1 percent of the farmers adopted at a medium level and 21.7 percent adopted at a high level while 9.2 percent adopted at a low level.

It was also found that factors affecting farmers' adoption on application of aquic-organic fertilizer fermented by microbial activator PD.2 were income, source of raw material, support from government officers and knowledge on aquic-organic fertilizer.

Problems included source of raw material for aquic-organic fertilizer production such as molasses in some areas was rare and expensive. Furthermore distribution of Microbial activator PD.2 and extension of literature about aquic-organic fertilizer production to the farmers were not enough.

It was also suggested that the quality of the aquic-organic fertilizer produced by the farmers should be checked.